

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 14 maja 1998 r.

w sprawie kontroli ruchu drogowego i kierowania tym ruchem przez wojskowe organy porządkowe.

Na podstawie art. 131 ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. — Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602, Nr 123, poz. 779 i Nr 160, poz. 1086) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie określa:

- 1) organizację, warunki i sposób kontrolowania ruchu drogowego w stosunku do kierujących pojazdami Sił Zbrojnych oraz w stosunku do żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową kierujących innymi pojazdami, a także kierowania ruchem drogowym w związku z pilotowaniem kolumn wojskowych przez wojskowe organy porządkowe;
- 2) warunki i tryb współdziałania Żandarmerii Wojskowej z Policją w sprawach prowadzenia ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego.

2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) wojskowych organach porządkowych — rozumie się przez to Żandarmerię Wojskową i pododdziały regulacji ruchu jednostek wojskowych;
- 2) ustawie bez bliższego określenia — rozumie się przez to ustawę z dnia 20 czerwca 1997 r. — Prawo

o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602, Nr 123, poz. 779 i Nr 160, poz. 1086).

§ 2. Kontrolę ruchu drogowego w stosunku do kierujących pojazdami Sił Zbrojnych oraz w stosunku do żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową kierujących innymi pojazdami wykonuje Żandarmeria Wojskowa.

§ 3. 1. Kierowanie ruchem drogowym w związku z pilotowaniem kolumn wojskowych należy do wojskowych organów porządkowych.

2. W razie przemarszu lub przejazdu kolumny wojskowej oraz w razie akcji związanej z ratowaniem życia lub mienia, polecenia i sygnały uczestnikom ruchu drogowego oraz innym osobom znajdującym się na drodze mogą dawać żołnierze wojskowych organów porządkowych.

Rozdział 2

Kontrola ruchu drogowego

§ 4. Kontrolę ruchu drogowego żołnierze Żandarmerii Wojskowej, zwany dalej „żołnierzem żandarmerii”, wykonuje:

- 1) w czasie patroli pieszych, konnych, zmotoryzowanych lub powietrznych,

- 2) w punktach kontroli ruchu drogowego,
- 3) w punktach kierowania ruchem drogowym.

§ 5. W celu wykonania kontroli ruchu drogowego żołnierz żandarmerii jest uprawniony do dawania sygnałów do zatrzymania na drodze każdego pojazdu Sił Zbrojnych oraz każdego innego pojazdu kierowanego przez żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową.

§ 6. 1. Sygnały, o których mowa w § 5, żołnierz żandarmerii poruszający się pieszo lub konno może dawać z:

- 1) chodnika lub pobocza;
- 2) pasa rozdzielającego jezdnie;
- 3) jezdni lub wysepki na jezdni;
- 4) innych miejsc, jeżeli jest to uzasadnione koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa lub porządku ruchu drogowego albo ochrony spokoju lub porządku publicznego.

2. Sygnały, o których mowa w § 5, żołnierz żandarmerii może dawać również z oznakowanego pojazdu Żandarmerii Wojskowej lub statku powietrznego.

§ 7. 1. Żołnierz żandarmerii w celu zatrzymania kierującego pojazdem daje sygnały do zatrzymania w sposób określony w odrębnych przepisach dla policjantów.

2. Żołnierz żandarmerii poruszający się oznakowanym pojazdem Żandarmerii Wojskowej może dawać sygnały do zatrzymania za pomocą urządzeń sygnalizacyjnych, w sposób określony w przepisach, o których mowa w ust. 1, jadąc za lub przed pojazdem zatrzymanym.

3. Dla zwrócenia uwagi na dawane sygnały do zatrzymania żołnierz żandarmerii może używać gwizdka służbowego oraz urządzeń nagłaśniających i świetlnych.

§ 8. 1. Sygnał do zatrzymania daje się z odległości i w sposób zapewniający jego dostrzeżenie przez kierującego pojazdem oraz umożliwiający bezpieczne zatrzymanie pojazdu w miejscu wskazanym przez żołnierza żandarmerii.

2. W celu zatrzymania pojazdu żołnierz żandarmerii może postąpić odpowiednim znakiem drogowym określonym w odrębnych przepisach.

§ 9. 1. Zatrzymany pojazd należy kontrolować w miejscu i w sposób zapewniający bezpieczeństwo żołnierzowi żandarmerii i kierującemu pojazdem oraz innym uczestnikom ruchu drogowego.

2. Po zatrzymaniu pojazdu do kontroli pojazd Żandarmerii Wojskowej w miarę możliwości powinien znajdować się za tym pojazdem.

3. W przypadku zatrzymania pojazdu w miejscu, gdzie jest to zabronione, kierujący pojazdem Żandarmerii Wojskowej przed przystąpieniem do kontroli włącza niebieskie światło błyskowe, umieszczone na tym pojeździe.

§ 10. 1. Po zatrzymaniu pojazdu żołnierz żandarmerii jest obowiązany przedstawić się, podając stopień wojskowy oraz imię i nazwisko, poinformować kierującego o przyczynie zatrzymania oraz, na jego żądanie, wylegitymować się.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, nie dokonuje się w przypadku zatrzymania pojazdu w wyniku prowadzonego pościgu.

3. Przystępując do kontroli żołnierz żandarmerii może wydać polecenie unieruchomienia silnika pojazdu i wyjęcia kluczyka ze stacyjki.

4. W przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa lub uwarunkowanych charakterem i zakresem kontroli żołnierz żandarmerii może wydać kierującemu i pasażerom polecenie opuszczenia pojazdu.

5. Wymagany sposób zachowania się kontrolowanego uczestnika ruchu drogowego określają odrębne przepisy.

§ 11. Jeżeli żołnierz żandarmerii stwierdzi, że zatrzymany pojazd nie jest pojazdem Sił Zbrojnych lub nie jest kierowany przez żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową, odstępuje od kontroli, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

§ 12. Przeprowadzając kontrolę ruchu drogowego żołnierz żandarmerii może dokonywać czynności określonych w art. 129 ust. 2 ustawy, a ponadto:

- 1) dokonywać stosownych wpisów w rozkazach wyjazdów pojazdów Sił Zbrojnych,
- 2) uniemożliwiać dalszy ruch pojazdów w przypadku naruszenia określonych w odrębnych przepisach zasad używania pojazdów Sił Zbrojnych oraz zawiadamiać dowódców jednostek wojskowych o tych naruszeniach,
- 3) sporządzać wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec żołnierzy kierujących pojazdami oraz przysyłać je dowódcom jednostek wojskowych, w których pełnią oni czynną służbę wojskową, a także sporządzać zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub wnioski o ukaranie za wykroczenie oraz przysyłać je właściwym organom.

§ 13. 1. Żołnierz żandarmerii zatrzymuje dowód rejestracyjny lub inny odpowiadający mu dokument w przypadkach określonych w art. 132 ust. 1 ustawy, a ponadto w przypadku:

- 1) wykorzystywania pojazdu Sił Zbrojnych niezgodnie z jego przeznaczeniem,
- 2) wykorzystywania pojazdu Sił Zbrojnych do celów niesłużbowych,
- 3) nieposiadania przez kierującego pojazdem Sił Zbrojnych ważnego rozkazu wyjazdu,
- 4) braku odpowiedniego zezwolenia przewidzianego w przepisach o zasadach używania pojazdów Sił Zbrojnych,
- 5) braku na pojeździe Sił Zbrojnych wymaganych tablic rejestracyjnych lub gdy są one nieczytelne al-

bo numer rejestracyjny nie jest umieszczony bezpośrednio na pojeździe.

2. W razie zatrzymania dowodu rejestracyjnego lub innego odpowiadającego mu dokumentu, żołnierz żandarmerii wydaje kierowcy pokwitowanie według wzoru określonego w odrębnych przepisach dla policjantów.

3. Zatrzymany dowód rejestracyjny lub inny odpowiadający mu dokument pojazdu Sił Zbrojnych jednostka organizacyjna Żandarmerii Wojskowej przesyła wraz z opisem okoliczności i przyczyn zatrzymania przełożonemu dowódcy jednostki wojskowej, do której należy pojazd.

4. Zatrzymany dowód rejestracyjny lub inny odpowiadający mu dokument pojazdu kierowanego przez żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową, nie będącego pojazdem Sił Zbrojnych, jednostka organizacyjna Żandarmerii Wojskowej przesyła wraz z opisem okoliczności i przyczyn zatrzymania kierownikowi rejonowego urzędu rządowej administracji ogólnej, który wydał ten dowód lub dokument.

§ 14. 1. Zatrzymując prawo jazdy żołnierz żandarmerii wydaje kierowcy pokwitowanie według wzoru określonego w odrębnych przepisach dla policjantów.

2. Zatrzymane prawo jazdy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową jednostka organizacyjna Żandarmerii Wojskowej przesyła, w zależności od przyczyny zatrzymania, właściwemu prokuratorowi wojskowemu, dowódcy jednostki wojskowej lub kierownikowi rejonowego urzędu rządowej administracji ogólnej, wraz z opisem okoliczności i przyczyn zatrzymania.

3. Jednostka organizacyjna Żandarmerii Wojskowej zawiadamia jednostkę Policji właściwą ze względu na miejsce zamieszkania żołnierza o zatrzymaniu prawa jazdy żołnierzowi pełniącemu czynną służbę wojskową oraz przesyła jej opis okoliczności i przyczyn zatrzymania.

4. Zatrzymane prawo jazdy osoby kierującej pojazdem Sił Zbrojnych, nie będącej żołnierzem pełniącym czynną służbę wojskową, jednostka organizacyjna Żandarmerii Wojskowej przekazuje niezwłocznie jednostce Policji właściwej ze względu na miejsce tego zatrzymania, wraz z opisem okoliczności i przyczyn zatrzymania.

§ 15. 1. W razie konieczności usunięcia pojazdu Sił Zbrojnych, żołnierz żandarmerii jest obowiązany doprowadzić albo spowodować doprowadzenie pojazdu do najbliższej jednostki wojskowej lub innego miejsca wskazanego przez dowódcę (komendanta) właściwego garnizonu.

2. W razie konieczności usunięcia pojazdu kierowanego przez żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową, nie będącego pojazdem Sił Zbrojnych, albo zablokowania kół tego pojazdu, żołnierz żandarmerii postępuje w sposób określony w odrębnych przepisach dla policjantów.

Rozdział 3

Kierowanie ruchem drogowym

§ 16. 1. Kierowanie ruchem drogowym w związku z przejazdem lub przemarszem kolumny wojskowej jest organizowane przez:

- 1) jednostki organizacyjne Żandarmerii Wojskowej;
- 2) pododdziały regulacji ruchu jednostek wojskowych w uzgodnieniu z terytorialnie właściwą jednostką organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również w razie akcji związanej z ratowaniem życia lub mienia.

§ 17. 1. Kierowanie ruchem drogowym w związku z pilotowaniem kolumny wojskowej:

- 1) może następować przy:
 - a) całkowitym wstrzymaniu ruchu drogowego innych jego uczestników oraz usunięciu, w razie potrzeby, wszelkich przeszkód z dróg, po których porusza się kolumna wojskowa,
 - b) ograniczeniu ruchu drogowego, polegającym na czasowym wstrzymaniu ruchu w kierunku poruszania się kolumny wojskowej albo czasowego wyłączenia z ruchu niektórych pojazdów,
 - c) zachowaniu normalnego ruchu drogowego, z krótkotrwałym wstrzymaniem ruchu niektórych pojazdów i ruchu pieszych;
- 2) może być prowadzone przez żołnierzy wojskowych organów porządkowych:
 - a) poruszających się pojazdami służbowymi przed czołem kolumny, bezpośrednio przed czołem kolumny w odległości umożliwiającej utrzymanie z nią kontaktu wzrokowego oraz bezpośrednio za ostatnim pojazdem kolumny,
 - b) ustawionych w punktach kierowania ruchem drogowym,
 - c) wchodzących w skład zmotoryzowanych lub pieszych patroli drogowych;
- 3) polega na:
 - a) dawaniu poleceń i sygnałów wszystkim uczestnikom ruchu drogowego co do sposobu korzystania z drogi, w tym zatrzymywaniu pojazdów, w czasie przejazdu lub przemarszu kolumny wojskowej,
 - b) przywracaniu płynności ruchu drogowego po przejeździe lub przejściu kolumny wojskowej.

2. Jeżeli pilotowanie kolumny wojskowej wiąże się z całkowitym wstrzymaniem ruchu drogowego, podlega ono uzgodnieniu z właściwym organem zarządzającym ruchem na drodze oraz terytorialnie właściwą jednostką Policji.

3. Żołnierz wojskowego organu porządkowego, kierujący ruchem drogowym w związku z pilotowaniem kolumny wojskowej, udziela uczestnikom ruchu drogowego niezbędnych informacji o utrudnieniach występujących w ruchu w związku z przejazdem lub przemarszem kolumny wojskowej.

§ 18. 1. Żołnierz wojskowego organu porządkowego, kierując ruchem drogowym w związku z pilotowaniem kolumny wojskowej, daje polecenia i sygnały, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 3 lit. a), w sposób określony w odrębnych przepisach dla policjantów.

2. W przypadku naruszenia bezpieczeństwa lub porządku ruchu drogowego, przepisów ruchu drogowego albo zasad używania pojazdów Sił Zbrojnych, albo też potrzeby zatrzymania dowodu rejestracyjnego lub prawa jazdy w stosunku do kierującego pojazdem, który jest żołnierzem pełniącym czynną służbę wojskową lub który kieruje pojazdem Sił Zbrojnych, żołnierz pododdziału regulacji ruchu jednostki wojskowej zawiadamia niezwłocznie o tym najbliższą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, żołnierz pododdziału regulacji ruchu jednostki wojskowej może uniemożliwić dalsze kierowanie pojazdem do czasu przybycia Żandarmerii Wojskowej.

§ 19. 1. Żołnierze wojskowych organów porządkowych mogą kierować ruchem drogowym również w razie akcji związanej z ratowaniem życia lub mienia oraz w razie zaistnienia wypadku drogowego, w którym uczestniczy pojazd Sił Zbrojnych lub żołnierz pełniący czynną służbę wojskową.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, przepisy § 18 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4

Współdziałanie Żandarmerii Wojskowej z Policją

§ 20. W razie stwierdzenia naruszenia przepisów ruchu drogowego, podlegającego wpisaniu do ewidencji, o której mowa w art. 130 ust. 1 ustawy, przez żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową lub inną osobę kierującą pojazdem Sił Zbrojnych, jednostka organizacyjna Żandarmerii Wojskowej zawiadamia o tym jednostkę Policji właściwą ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby, w celu wpisania do tej

ewidencji, podając rodzaj i okoliczności tego naruszenia.

§ 21. Jednostka Policji informuje jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej — na jej wniosek — o wpisach w ewidencji, o której mowa w art. 130 ust. 1 ustawy, dotyczących żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową i innych osób kierujących pojazdami Sił Zbrojnych.

§ 22. 1. W razie otrzymania informacji od sądu wojskowego, prokuratora wojskowego, dowódcy jednostki wojskowej lub kierownika rejonowego urzędu rządowej administracji ogólnej o postanowieniu (decyzji) o zatrzymaniu prawa jazdy, o cofnięciu lub przywróceniu uprawnień do kierowania pojazdem albo o orzeczeniu środka karnego lub kary dodatkowej zakazu prowadzenia pojazdów, jednostka organizacyjna Żandarmerii Wojskowej przekazuje tę informację jednostce Policji właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby, której to dotyczy.

2. Jednostka Policji informuje jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej — na jej wniosek — o postanowieniach, decyzjach i orzeczeniach, o których mowa w ust. 1, dotyczących żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową i innych osób kierujących pojazdami Sił Zbrojnych.

Rozdział 5

Przepisy końcowe

§ 23. Traci moc zarządzenie nr 9/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 marca 1986 r. w sprawie organizacji i zasad kontroli ruchu drogowego wykonywanej przez wojskowe organy porządkowe (Dz. Rozk. MON, poz. 9).

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *J. Onyszkiewicz*